

РЕШЕНИЕ

№ 20

гр. Ямбол, 08.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря П.Г.У.

като разгледа докладваното от Яна В. Ангелова Въззивно гражданско дело № 20232300500475 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Н. В. И. от гр.****, подадена чрез пълномощник- адв. Ж.Д.Т.-А. от АК- Ямбол, против Решение № 410 от 25.09.2023 г. на Ямболския районен съд, постановено по гр.д. № 890/2023 г. по описа на същия съд, с което предявеният от него иск по чл.124, ал.1 от ГПК да се приеме за установено, че не дължи на „Електроразпределение Юг“ ЕАД със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, ЕИК 115552190, сумата от 373.67 лв., представляваща сума за допълнително начислена ел. енергия за периода 06.07.2022 г.- 01.02.2023 г., за която сума е издадена фактура № 82892305316 от 17.03.2023 г., е отхвърлен и ищецът е осъден да заплати на ответника разноси в размер на 300.00 лв.

Оплакванията на въззивника са за незаконосъобразност и неправилност на обжалваното решение, като постановено в нарушение на процесуалния и материалния закон и необосновано. Оспорени са изводите на ЯРС, с които е приел, че ищецът дължи на ответника процесната сума, въпреки представените доказателства, че той не е собственик на имота, за който е била доставяна ел. енергия, отчетена в невизуализиран регистър на СТИ. Сочи се, че ищецът е собственик на друг имот в ЖСК и са неправилни изводите на съда, съгласно които дължи процесната сума на основание сключен от него и ответника договор за присъединяване обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на ответника,

тъй като предмет на този договор не е само обект, собственост на ищеца, а на всички обекти в ЖСК. Поради това договора не обвързва ищеца със задължение да заплаща стойността на потребената ел. енергия за всички обекти във входа на ЖСК, различни от неговия собствен. Според въззивника, за да достигне до извод, че ищецът дължи процесната сума поради отчетена ел. енергия от трети нетърговски регистър на СТИ, съдът е приел безкритично обосновките на вещото лице, дадени както в експертизата, така и в о.с.з. по делото при изслушването му. Сочи се, че вещото лице е изготвило своята експертиза при проучване на предоставените писмени материали по делото, проучване на специализирана техническа литература, изискана информация от ЕВН България, Електроразпределение Юг, без да извърши физическа проверка на СТИ, както и софтуерна експертиза, при което да отговори какви данни в паметта на СТИ се съдържат, какви са отчетените количества в трети нетърговски регистър, по какъв начин е осъществено софтуерното въздействие, какви са възможните причини за наличие на показания в трети нетърговски регистър, при безспорно правилно отчитащи регистри за дневна и нощна тарифа, при безспорна констатация на БИМ за липсата на следи от нерегламентирана намеса. Твърди се по повод заключението на вещото лице, че същото е изразило само предположение, че чрез нерегламентирано вмешателство в СТИ, по софтуерен път, могат да се променят броя на тарифите и тяхната продължителност, като при липса на доказателства, че се касае за реално потребена ел. енергия от ищеца, измерена в допълнително създаден по софтуерен път трети нетърговски регистър, съдът неправилно е приел, че сумата се дължи, като са измерени количества ел. енергия в невизуализирани регистри на СТИ. Според жалбоподателят, „скрит“ от потребителя регистър и събираните в него данни не може да бъде основание за коригиране на сметката му, което е в разрез с духа и нормите на Закон за защита на потребителя, както и с нормативни актове на европейското законодателство, сред които и Директива 2009/72/ЕО и конкретно- чл. 1, б. „в“, „з“ и „и“ от Приложение № 1 към нея. Твърди се, че е неприемливо да се коригира сметката на потребителя при негово безвиновно поведение, при положение, че не е констатирано неточно, неправилно измерване на потребена ел. енергия, а по данни за ел. енергия от трети нетърговски „скрит“ за потребителя регистър. Излага се, че със сключване на договора с ответното дружество, потребителят не е приел такова условие и клауза, а законодателят е въвел нормативен регламент, който да защитава правата на потребителите, включително и това те да знаят за съществуването на трети нетърговски регистър, както и за правилата и условията, при които към него се отклоняват данни и не се отчитат по дневна и нощна тарифа, а по трета тарифа. Само при условие, че това е известно за потребителя и той се е съгласил да бъде тарифиран и по трети регистър, би могло да се счита, че операторът има вземане по „скрит“ регистър. Такова вземане обаче, не представлява вземане, свързано с начисляване по реда на чл. 55 от ПИКЕЕ. Според въззивникът ЯРС, без да е събрал годни доказателства за софтуерна нерегламентирана намеса в СТИ, е извел извод за неоснователност на иска и е отхвърлил същия, като по делото е останало неизяснено има ли софтуерно въздействие, кога е станало, от кого, по какъв начин, ако е станало, чрез него били ли са пренасочвани данни от регистрите за дневна и нощна тарифа и те да бъдат отчитани в трети нетърговски регистър. Като аргумент в

подкрепя на изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност и неправилност на обжалваното решение, въззивникът сочи, че съдебният акт е изграден изцяло въз основа на отговорите на въпросите към вещото лице, за които той не е имал специални знания да отговори, както и на допълненията към експертизата, извършени от вещото лице в с.з., представляващи нови факти и обстоятелства по делото, с които ищецът не е бил запознат.

По изложените във въззивната жалба подробни съображения се настоява за отмяна на решението на ЯРС и за постановяване на ново решение по съществото на спора.

В срока по чл.263 ГПК въззиваемата страна „Електроразпределение Юг“ ЕАД, чрез пълномощник- юриск. Р., е депозирала писмен отговор, с който е оспорила въззивната жалба по подробно изложени съображения, споделящи напълно мотивите на районния съд. Настоява за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно, законосъобразно и обосновано, нестрадащо от посочените във въззивната жалба пороци, с присъждане на разноските пред въззивната инстанция. В случай, че съдът уважи подадената жалба, процесуалният представител на въззиваемата страна с отговора на въззивната жалба, прави възражение за прекомерност на претендираните от въззивника разноски, с оглед на правната и фактическа сложност на делото, като се настоява на основание чл.78, ал.5 ГПК съдът да присъди минимален размер на разноските, заплатени за адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция въззивникът Н. В. И. се представлява от пълномощника си адв. Т.А., която поддържа жалбата на основанията, изложени в нея. В представени по делото писмени бележки излага подробни доводи и съображения за отмяна на постановеното от ЯРС решение и уважаване на предявения иск. Настоява се за присъждане на разноските, направени от въззивника пред двете съдебни инстанции.

Воззиваемата страна „Електроразпределение Юг“ ЕАД не изпраща законен или процесуален представител в съдебно заседание. В депозирана по делото молба отговора на въззивната жалба се поддържа, като се настоява за потвърждаване на обжалваното решение като правилно и законосъобразно, с присъждане на направените по делото разноски, съгласно списък на разноските по чл.80 от ГПК. Прави се възражение за прекомерност на заплатеното от въззивника адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

За да се произнесе по въззивната жалба, въззивният съд установи следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба на Н. В. И. от гр.*****, с която против „Електроразпределение Юг“ ЕАД е предявен иск с правно основание чл. 124, ал.1 от ГПК за признаване на установено по отношение на ответника, че ищецът не му дължи сумата от 373,67 лв., представляваща допълнително начислена стойност на ел. енергия за периода 06.07.2022 г.- 01.02.2023 г., за която е издадена фактура № 82892305316 от 17.03.2023 г.

Според изложените от ищеца в исковата молба фактически твърдения, самостоятелен обект– апартамент №3, находящ се в сграда с административен адрес:

гр.*****, ул. „П.К.Я.№**вх.**“, не е негова собственост. Собственици на обекта са Ж.Г.Г. и В.Г.Г., съгласно обяснителна записка за обект ЖСК „Гларус, имаща характер на разпределителен протокол между кооператорите в ЖСК, която била въведена в експлоатация на 19.02.2019 г. Ищецът е посочил, че на 12.04.2021 г. е сключил договор за присъединяване на обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, в качеството си на упълномощен представител на собствениците на отделни самостоятелни обекти от вх.Б, като към момента на сключване на този договор, както и към настоящия момент, собствениците на ап.3 не са се снабдили с нотариален акт за собственост, но това не ги прави несобственици на имота. Апартамент №3 бил с клиентски номер 1001409373 и за същия бил монтиран електромер с фабричен № 013893651. Ищецът сочи, че е получил уведомително писмо, с приложени към него фактура от 17.03.2023 г., Констативен протокол от 01.02.2023 г. и Констативен протокол от 21.02.2023 г., като бил уведомен, че на 01.02.2023 г. при извършена проверка от служители на ответника на СТИ- електромер с фабричен № 1001409373 от измервателна точка 4519019 в гр. Ямбол на клиент с клиентски номер 1001409373, е било констатирано, че електромерът е повреден и не отчита ел. енергия. СТИ било демонтирано и предадено за експертизна проверка в БИМ. На основание чл. 55, ал.1 от Правилата за измерване на количествата електрическа енергия /ПИКЕ/ бил уведомен, че сметката за ел. енергия за периода от 06.07.2022 г. до 01.02.2023 г.- 210 дни, ще бъде коригирана, като ще бъде начислена допълнително сума, за която била издадена и процесната фактура. С исковата молба ищецът е оспорил да има качеството на битов клиент, краен потребител или на потребител, съгласно легалните определения за такива, дадено в ДР на ЗЕ, тъй като не е собственик или ползвател на имота, поради което и не може да бъде длъжник на ответника за сумата по издадената фактура. Изложил е твърдения за нарушения на процедурата, предвидена в чл.49 от ПИКЕЕ при съставянето на констативния протокол 01.02.2023 г., с доводи, „е не е бил уведомен з извършването на проверката, а протоколът е подписан от свидетел, който не отговоря на изискванията да не е служител на оператора на мрежата. Позовава се на експертизата на БИМ, съгласно която не е установена нерегламентирана намеса с СТИ, напротив установено било, че същото съответства на метрологичните и технически изисквания. Соци се, че показанията на уреда се отчитат дистанционно и е следвало операторът да получава информация за реалното потребление, като всички данни от всички регистри са отчетени от него. Оспорва се реда и начина за преизчисление на консумираната електроенергия, предвид отсъствието на нерегламентирана намеса в работата на електромера. Ищецът е заявил претенция за присъждане на сторените от него разноси по делото.

В депозирания отговор в срока по чл.131 от ГПК ответникът оспорва иска като неоснователен и настоява за отхвърлянето му. Соци, че ищецът има качеството на „краен клиент“ по смисъла на §1, т.27г от ДР на ЗЕ на основание договор за присъединяване на клиенти към електроразпределителната мрежа на ответника от 12.04.2021 г. по отношение на процесния имот. Твърди се, че ищецът е титуляр на общо 7 бр. ИТН , едно от които е и процесния имот. Приел е общите условия на електроразпределителното дружество, като не е уведомявал ответника да настъпили промени относно статуса на клиента и на ползвания

обект. Твърди, че е спазена процедурата, разписана в ПИКЕЕ и допълнителната сума за ел. енергия е била правомерно начислена, тъй като енергията била действително доставена и реално потребена, но не била визуализирана в първи и втори регистър. Изложил е, че констативния протокол от 01.02.2023 г. е изготвен в присъствието на свидетел, който не е служител на дружеството, изпратен на клиента без да е подписан от него, защото не е бил намерен в обекта. При проверката на електромера от БИМ е установено съответствие на уреда с метрологичните и технически изисквания и липса на нерегламентирана намеса, но е установено неточно отчитане по първи и втори регистри, т.нар. търговски тарифи, а количеството консумирана ел.енергия е отчетено в трета нетърговска тарифа. Въз основа на това е определена допълнително дължимата сума от клиента за действително разходвана енергия. Началната дата на периода, за който е извършена корекция на сметката, е тази, на която е монтиран електромерът, от който момент не е отчитал по търговските тарифи, от които се получава дистанционно информация за потреблението в имота. Ответникът счита, че съществува законово основание за начисляване на процесната сума, че законът не изисква виновно поведение на крайния клиент, а е достатъчно констатиране на неточно измерване на ел. енергия. Ответникът е направил искане за присъждане на разноски.

Първоинстанционният съд е квалифицирал предявения иск като такъв с правно основание чл. 124, ал.1 от ГПК- отрицателен установителен иск за недължимост от ищеца на ответника на процесната сума. ЯРС е приел, че предявеният иск е допустим и се е произнесъл по съществото на спора, като отхвърлил иска като неоснователен.

За да постанови този резултат, ЯРС е приел, че ищецът е страна по сключения договор за присъединяване на клиенти към електоразпределителната мрежа на ответника от 12.04.2021 г., като е подписан от ищеца не в качеството му на пълномощник на трети лица, в случая на сочените в исковата молба собственици на апартамент №3, които по твърдение на самия ищец и към момента не са се снабдили с нотариален акт за прова на собственост върху този имот. ЯРС е приел, че на основание сключения договор ищецът има качеството на ползвател на имота по смисъла на чл.56 от ПИКЕЕ, имотът е присъединен към ел. мрежа през процесния период и ищецът е задължен да заплаща използваната ел. енергия като титуляр на партидата, по която същата се отчита. Приел е, че констативния протокол от 01.02.2023 г. е съставен съобразно чл. 49 ПИКЕЕ от 2019 г., изпратен е на ищеца и констатациите в него се потвърждават изцяло от останалите събрани по делото доказателства- констативен протокол от метрологична експертиза на БИМ, както и от заключението на вещото лице по назначената и изслушана пред ЯРС електротехническа експертиза. Позовавайки се на заключението на вещото лице, първоинстанционният съд е приел за доказано наличието на реалното потребление на допълнително количество енергия от ищеца, отчетено в невизуализиран регистър на СТИ, като неотчитането се дължи на неправомерно софтуерно въздействие върху СТИ, целящо пренасочване на реално потребена електрическа енергия от видим към скрит регистър, с цел неотчитането ѝ в Билинг системата на дружеството, а оттам до нефактурирането ѝ, съответно и неплащането ѝ на ответника. Прието е от съда, че в съответствие с правилото на чл. 55 от ПИКЕЕ от 2019 г.,

натрупаното количество електроенергия в невизуализирания регистър е разпределено за периода от монтажа на СТИ- 06.07.2022 г. до демонтажа му при извършената проверка от ответното дружество – 01.02.2023 г., като е остойностено съобразно действащите за съответните периоди цени на КЕВР. Прието е, че основанието за коригиране на сметка се съдържа в ПИКЕЕ и ЗЕ, които по силата на закона и при липса на направени възражения, са приложими в отношенията между страните и ги обвързват, а фактическия състав на извършената корекция не включва доказване на виновно поведение от страна на абоната. ЯРС е изложил подробни мотиви, цитирайки и актуална и относима към процесния казус съдебна практика, с които не е възприел наведените от ищеца доводи с исковата молба за неравноправни клаузи, съдържащи се в ПИКЕЕ, по смисъла на чл. 143 ЗЗП, както и противоречието им на Директива 2009/72/ЕО и конкретно- на чл. 1, б. „в“, „з“ и „и“ от Приложение № 1 към нея.

По делото е установено, че ищецът Н. В. И. е собственик на обект №6 в ЖСК „Гларус“ гр. Ямбол. Обект №3 в същата ЖСК, представляващ апартамент №3, на ет.2, във вх.Б, заедно с прилежащите му таван, склад и гараж, е собственост на трети за спора лица- Ж.Г.Г. и В.Г.Г.. Строежът е въведен в експлоатация през 2019 г., като по делото не са налице доказателства, а и не се твърди до момента членовете на ЖСК и собственици на обект №3 да са се снабдили с констативен нотариален акт за собственост.

На 12.04.2021 г. между ищеца Н. В. И. и ответника „Електроразпределение Юг“ ЕАД е сключен договор за присъединяване на обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на ответника. Предмет на този договор е присъединяване на обект- ЖСК „Гларус“, вх. Б, имот № 87374.559.50.3 с 11 бр. бъдещи клиенти. Договорът е подписан от клиента Н. И. в лично качество, като съгласно договора клиентския номер е 1001409737. Сключването на договора е предхождано от подадено лично от ищеца искане за сключване на договор да присъединяване на обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на ответника от 23.03.2021 г. Ищецът Н. И. е титуляр на общо 7 бр. ИТН, една от които измервателни точки е 4519019, принадлежаща към клиентския номер на ищеца- 1001409737. Апартамент №3 е обслужван от електромер с фабр. № 013893651, монтиран на 31.05.2022 г.

На 01.02.2023 г. служители на ответника са извършили проверка на монтираното СТИ на клиента Николбай В. И., клиентски № 1001409737, измервателна точка № 4519019, при която е установено наличие на „невизуализирани регистри“. Констатирани са показанията му по три тарифи /три регистъра/, като тези по трета са 572 kWh. Проверката е извършена в отсъствие на абоната, който не е намерен в имота и е подписан от извършилите проверката двама служителя при ответника и от свидетел М.М.М.. Извършен е демонтаж на електромера, който е поставен в пломбирана безшевна торба за предаване за експертиза. Констатациите при проверката са описани в Констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средствата за търговско измерване № 707146 от 01.02.2023 г.

Резултатите от извършената метрологична експертиза от БИМ на процесния електромер са обективирани в приложения по делото Констативен протокол № 64 от

21.02.2023 г. Установена е липса на нерегламентирана намеса и съответствие на уреда с метрологичните и технически изисквания. Констатирани са показанията на тарифите 1.8.1.; 1.8.2; 1.8.3. и 1.8.0., като регистрираната ел. енергия в паметта на СТИ, по тарифа 1.8.3. е 572,02 kwh.

На 17.03.2023 г. ответникът е издал фактура № 8292305316, с която на ищеца е начислена сумата от 373.67 лв. с ДДС за отчетен период от 06.07.2022 г. до 01.02.2023 г. на основание установено неизмерване, непълно или неточно измерване на количеството ел. енергия за електромер № 013893651. По делото не е налице спор, че фактурата е връчена на ищеца, ведно с констативен протокол от 01.02.2023 г., констативен протокол от 21.02.2023 г. и справка за коригиране на сметката електроенергия. С връченото на ищеца писмо, същият е уведомен за извършеното на 01.02.2023 г. демонтиране на електромера и предаване за експертна проверка на БИМ.

Пред ЯРС е назначена и изслушана СЕТЕ, неоспорена от страните и приета от съда. От заключението на вещото лице по тази експертиза, се установява, че електромер с фабричен № 013893651, обслужващ ИТН 4519019- апартамент №3, е монтиран на 31.05.2022 г. Същият представлява интелигентно измервателно средство, компонент от обща интелигентна измервателна система. Чрез вградения в паметта на електромера софтуер се извършва съхранение на данни, запис на събития, сред които: максимална и минимална консумирана мощност, реализиране на тарифни таблици и часови зони, регистрация на събития като отваряне на клемен и лицев капак. Чрез вградения вътрешен модем се извършва предаване на данни към концентраторите и централната, диспечерската система. През периода 06.07.2022 г.- 01.02.2023 г. данните за потреблението на ел. енергия от процесния имот са предавани дистанционно в системата на „ЕВН“. Съгласно сключения договор за присъединяване на обекти на клиента към разпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, представен по делото, средството за търговско измерване е с вграден превключвател на тарифите, като тарифите за измерване на електрическа енергия се заявяват от клиента. За битови потребители стандартно СТИ се конфигурира за двутарифно отчитане (дневна и нощна тарифа) със съответните часове за промяна на зоните на тарифната таблица. Съгласно заключението на вещото лице, чрез нерегламентирано вмешателство в СТИ по софтуерен път могат да се променят броя на тарифите и тяхната продължителност, т.е. да се извършва преконфигуриране на тарифната таблица /регистрите/. При комуникация със системата електромерът изпраща единствено данни, които са указани в Билинг системата за отчет, т.е. – дневна и нощна. Останалите тарифи остават невидими за системата, но се регистрират в паметта на СТИ като обща консумирана енергия. В паметта на СТИ се съдържат данни за създаден трети регистър, като регистрираната ел. енергия в този регистър е 572 kwh., като по делото не са налични данни посоченото количество ел. енергия да е фактурирано през отделните месеци на периода от 06.07.2022 г. до 01.02.2023 г. Съгласно приетото заключение, разликата между общата регистрирана активна енергия в рег. 1.8.0 в размер на 1715,908 kwh и сумата от регистрираната активна енергия в регистри 1.8.2 и 1.8.1 /по дневна и нощна тарифа/ в размер на 1145,729 kwh, представлява

натрупаната в третия нетърговски регистър ел. енергия в размер на 570,179 kwh. Количеството с минимално закръгляне съответства на това, посочено в справката за коригиране на ел. енергия.

Преизчислените количества електрическа енергия са остойностени математически правилно от ответника, съгласно чл. 56, ал.1 и ал.3 от ПИКЕЕ, по действащите за периода на преизчисляването прогнозни пазарни цени на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи, определени от Комисията за енергийно и водно регулиране, изложени в Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.

При изслушването на вещото лице в съдебно заседание, същото пояснява, че в конкретния случай е създадена допълнителна трета тарифа, съответстваща на регистър 1.8.3., която не се визуализира, но се вижда на дисплея на електромера. Това обстоятелство е констатирано и от БИМ при извършената проверка и е отразено в протокола. Вещото лице пояснява, че в БИМ се извършва проверка само на метрологичните характеристики и целостта на СТИ, при което не са открити отклонения. БИМ не разполага с компетентност да извършват проверка на софтуера на СТИ. По данните от делото се установявало, че потребителят е заявил двутарифно отчитане, като процесният електромер е монтиран на 31.05.2022 г. При самоотчет в 00:00 ч на 06.07.2022 г. електромерът е регистрирал разлика между първа и втора тарифа и общата консумация, което най-вероятно е дало основание за извършване на проверката на по-късен етап. Третата тарифа може да бъде създадена от специалисти, разполагащи с необходимия софтуер, без да се извършва намеса върху самото СТИ, а по софтуерен път.

Въззивният съд намира, че фактическата страна по спора е правилно установена от ЯРС. В настоящото производство страните не са ангажирали нови доказателства по смисъла на чл. 266 ГПК, които да променят приетата за установена фактическа обстановка.

ЯОС намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена от легитимирана страна, в срок, поради което следва да се разгледа по същество.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта- в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, ал.2 ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба като служебно имо правомощия да провери спазването на изперативните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл е задължителното тълкуване на закона, дадено от ВКС с ТР №1/2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК- т.1.

При извършената служебна проверка по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК, настоящият съдебен състав намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо, поради което същият дължи произнасяне по съществото на правния спор, в рамките на заявените с въззивните жалби доводи, съобразно нормата на чл. 269, изр. 2 ГПК.

При преценка по същество, обжалваното решение се прецени за правилно.

Първият спорен между страните въпрос, повдигнат с въззивната жалба, по който се е произнесъл и районния съд е задължен ли е да извърши заплащане на посочената във фактурата от 17.03.2023 г. сума ищеца в качеството му на ползвател на електроснабдения имот по смисъла на чл.56 от ПИКЕЕ.

За присъединяването на процесния имот- апартамент №3 в ЖСК „Гларус“, вх.Б към електроразпределителната мрежа на ответника е налице сключен договор от 12.04.2021 г. Договорът е сключен между ищеца Н. В. И. в качеството му на клиент и ответника, като в договора не се съдържат данни И. да е действал като представляващ ЖСК или като пълномощник на собствениците на обектите, за които е заявено присъединяването към електроразпределителната мрежа на ответника, вкл. и за обект апартамент №3, находящ се на ет.2, във вх. Б на ЖСК. Правоотношенията между електроразпределителните дружества и крайните потребители на ел. енергия възникват по силата на договор за продажба/доставка на ел. енергия. Страните по този договор са обвързани от него и това дава основание да се приеме, че ищецът има качеството на ползвател по смисъла на §1, т.4 от ДР на ПИКЕЕ и §1, т.41а от ДР на ЗЕ на основание сключения от него договор за присъединяване към електроразпределителната мрежа на ответното дружество. Съгласно §1, т.4 от ПИКЕЕ, „ползвател“ е клиент на електрическа енергия по смисъла на ЗЕ. Съгласно §1, т.27г от ЗЕ, „краен клиент“ е клиент, който купува електрическа енергия или природен газ за собствено ползване. Разпоредбата на чл.92, т.4 от ЗЕ изрично посочва, че една от страните по сделка с електрическа енергия е крайният клиент.

Предвид на горните разяснения, ЯОС споделя извода на първоинстанционния съд, че като страна по договор за присъединяване на обекти към електроразпределителната мрежа на ответника, ищецът има качеството „ползвател“ по смисъла на §1, т.4 от ПИКЕЕ.

Последователно застъпването становище на състави на ВКС в решенията по чл. 290 ГПК е, че нормата на чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ, във вр. чл. 98а, ал. 2, т. 6 ЗЕ, изрично възлага на подзаконова уредба реда и начина за преизчисляване на количеството ел. енергия, за която има измерени показания в невизуализиран регистър на СТИ. Въз основа на същата законова делегация, след изменението на чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ, са приети понастоящем действащите Правила /ПИКЕЕ- ДВ бр. 35/2019 г., изм. ДВ бр. 57/2021 г./ от КЕВР, които съгласно чл. 1 определят условията и реда за установяване на случаите на неизмерена, неправилно, неточно измерена електрическа енергия и/или енергия, за която има измерени показания в невизуализиран регистър на средството за търговско измерване; реда и начините за преизчисляване на количеството електрическа енергия при установяване на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия и/или енергия, за която има измерени показания в невизуализиран регистър на средството за търговско измерване, съответно правата и задълженията на страните в тези хипотези. Материализираната уредба в чл. 55 ПИКЕЕ е в рамките на законовата делегация и не противоречи на нормативен акт от по-висока степен, включително не противоречи на общото правило, че за доставена на потребителя електроенергия се заплаща цена /чл. 183, чл. 200 ЗЗД/, която цена, съгласно действащия ЗЕ, е регулирана от държавен орган.

Регулация в съответната насока съдържа и чл. 56, ал. 3 ПИКЕЕ по отношение преизчисленията, които операторът на съответната мрежа извършва, както и прякото им заплащане от ползвателя /чл. 56, ал. 2 ПИКЕЕ/.

Съгласно чл.55, ал.1 от ПИКЕЕ, в случаите, в които се установи, че са налице измерени количества електрическа енергия в невизуализирани регистри на средството за търговско измерване, операторът на съответната мрежа начислява измереното след монтажа на средството за търговско измерване количество електрическа енергия в тези регистри. Според правилото на чл.55, ал.2 от ПИКЕЕ, преизчисляването се по ал.1 се извършва въз основа на метрологична проверка и констативен протокол, съставен по реда на чл.49 от ПИКЕЕ.

В случая корекционната процедура е извършена по реда на действащите към момента ПИКЕЕ при спазване на реда и начините да преизчисляване на количеството ел. енергия, систематизирани в Раздел IX от същите. По делото е установено, че при извършена проверка на 01.02.2023 г. на СТИ, монтирано за измерване на потребяваната в имота, за който ищеца е сключил договор за присъединяване към елестроразпределителната мрежа на ответника, е създаден допълнително трети регистър по софтуерен път, в който отчетеното и регистрирано количество ел. енергия е в размер на 572,02 kWh, което количество не е фактурирано през периода от 06.07.2022 г. до 01.02.2023 г. Установено е, че данните от този трети регистър не се изпращат дистанционно в билинг системата на дружеството, за да бъдат отчетени, тъй като клиентът е заявил само две тарифи, по които се отчита и остойността консумираното от него количество ел. енергия. Изводът за наличието на трети невизуализиран /нетърговски/ регистър се извежда от вещото лице, въз основа на съпоставка с данните за общото измерено количество енергия за имота по регистър 1.8.0 и отчетената по регистри 1.8.2 и 1.8.1 енергия. В случая показанията на трите тарифи са установени при проверката на 01.02.2023 г., за която е съставен констативен протокол, както и при метрологичната експертиза на БИМ. Количеството ел. енергия, отчетено в невизуализирания трети регистър 1.8.3. е 572,02 kWh е потвърдено както от БИМ, така и от заключението на вещото лице по назначената и приета по делото СЕТЕ. При спазване на ПИКЕЕ- чл.56, ал.3, правилно е остойностена регистрираната консумирана от клиента ел. енергия, отчетена в невизуализирания трети регистър, по действащата за периода на преизчисляването прогнозна пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи, определена от КЕВР на ответното дружество- 373,67 лв. с ДДС. Следователно за ответника е възникнало правото да начисли допълнително количество ел. енергия и да претендира стойността ѝ от потребителя. В този смисъл са и постановените по реда на чл.290 от ГПК решения на ВКС- напр. Решение № 85/27.06.2021 г. по гр.д. № 2528/2021 г., IV-то г.о. и цитираните в него други, Решение № 60223/18.08.2022 г. по гр.д. № 598/2021 г., IV-то г.о. и Решение № 75/13.04.2021 г. по гр.д. № 2206/2020 г., IV-то г.о. и др. В обобщение, в същите се приема, че възможността операторът на електроразпределителната мрежа едностранно да коригира /преизчисли/ сметките на крайния клиент за минал период поради показания на количеството електрическа енергия, измерено в невизуализиран /скрит/

регистър на СТИ, произтича от измененията в Закона за енергетиката /обн. ДВ, бр. 54/2012 г. в сила от 17.07.2012 г./ и по-конкретно– от чл. 55 и чл. 56 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия, издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране (обн. в ДВ, бр. 35/2019 г., в сила от 04.05.2019 г.). Чл. 55 и чл. 56 ПИКЕЕ е подзаконов нормативен акт, издаден от КЕВР в рамките на законовата делегация и не противоречи на ЗЕ, включително– на произтичащия от чл. 183 и чл. 200 ЗЗД извод, че крайният клиент /потребителят/ дължи цена, регулирана от държавен орган /КЕВР/. Налице е подзаконово възлагане на вземането, легитимиращо оператора на мрежата, вместо доставчика, да го начисли и получи. Основанието на това вземане /фактът, който го поражда/ е съответното, действително доставено количество електроенергия на обекта. На ниво условия /предпоставки/, очертани в ПИКЕЕ– поради разликата между количеството електрическа енергия, което е било отчетено по показанията във визуализираните /явни/ регистри на СТИ, и измереното по показанията в невизуализираните /скрити/ регистри на СТИ. Правният интерес /своята и на ответника надлежна процесуална легитимация/ по отрицателния установителен иск ищецът доказва с издадените фактура и справка за преизчислените количества, които съдържат и претенцията на оператора за предоставената мрежова услуга /чл. 56, ал. 1 ПИКЕЕ/. В тежест на ответника е да докаже оспореното вземане. Доказването се извършва с помощта на всички допустими от ГПК доказателствени средства. Успешното му провеждане налага съдът да установи техническата и метрологична годност на СТИ. Българският институт по метрология е орган, на когото е възложена държавната политика в областта на измерванията /чл. 8, ал. 1 Закона за измерванията/. За резултата от осъществения контрол на СТИ БИМ издава по утвърден ред документи /протоколи/. Съставеният от независим държавен орган, какъвто е Българския институт по метрология, констативен протокол, представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл.179, ал.1 от ГПК и ползващ се с обвързваща съда и страните материална доказателствена сила относно фактите и обстоятелствата, посочени в него, които не са оборени в процеса. От същия безспорно се установява, че СТИ съответства на всички нормирани метрологични и технически характеристики и в паметта на същото се съдържат данни да допълнително създаден трети невизуализиран регистър, по който е отчетено количество на потребена от ищеца ел. енергия в размер на 572,02 kWh.

Обжалваното решение на ЯРС съответства на така установената практика на ВКС.

От анализа на чл.98а, ал.2, т.6, чл.83, ал.1, т.6 и чл.55 от ПИКЕЕ, следва извод, че коригирането на сметките се извършва само въз основа на обективния факт на констатирано по съответния ред измерени количества електрическа енергия в невизуализирани регистри на средството за търговско измерване и не е необходимо доказване виновно поведение от страна на потребителя, възпрепятствало правилното отчитане на ползвана ел. енергия, респ. целящо неотчитането на ползвана ел. енергия изцяло или частично, като без значение е и обстоятелството дали междувременно електорарезпределителното дружество е извършвало текущи проверки на СТИ. Нормативно установеният принцип е, че след като в обекта е

консумирана електроенергия в количество, надвишаваща отчетеното или която не е отчетена, се дължи заплащането ѝ от потребителя, като размерът на задължението се установява служебно, съобразно ПИКЕЕ, дори и да не е установено кои са конкретните лица, възпрепятствали отчитането на ползваната енергия. Правото на корекция не е обусловено от доказването на неправомерно виновно поведение от страна на ползвателя, защото целта на корекционната процедура е да се възстанови настъпилото без основание имуществено разместване, а не да се ангажира отговорността на позвателя за вреди от негово виновно поведение, т.е. основава се на общия принцип да недопускане на неоснователно обогатяване. В този смисъл са и Решение № 60245 от 29.12.2021 г. по гр. д. № 142/2021 г., IV г. о. на ВКС и Решение № 64 от 08.08.2022 г. по гр. д. № 1679/2021 г., г. к., IV г. о. на ВКС, в които е прието, че при установено софтуерно въздействие върху средството за търговско измерване, в резултат на което не е измерено цялото количество на доставената в обекта ел.енергия, за доставчика възниква вземане за продажната цена за разликата между измереното и реално доставеното количество ел.енергия, след изменението на ЗЕ, в сила от 17.07.2012 г. и при действието само на чл. 48, чл. 49, чл. 50 и чл. 51 ПИКЕЕ, в сила от 16.11.2013 г. и неправилно отчетеното количество на реално доставена електроенергия не поражда имуществена отговорност за крайния клиент за виновно причинени имуществени вреди по реда на чл. 79, ал. 2 вр. чл. 82 ЗЗД, а парично притезание в патримониума на продавача, представляващо продажна цена за действително, реално доставено количество електрическа енергия през съответния период, за който е начислена. /арг. чл. 200, ал. 2 ЗЗД/. Когато е установено точното количество на потребената, но незаплатена енергия, съществуването на задължението не може да бъде отречено по формални съображения. Тъй като в резултат на софтуерна намеса част от потребената енергия не е отчетена по визуализираните тарифи, а по друга тарифа, по която не би трябвало да има отчет, като вещото лице установява несъмнено, че отчетената по тази тарифа енергия е реално доставена в обекта, т.е. преминала е през СТИ, за абоната е възникнало задължение да плати цената на доставената му енергия.

Неоснователни са и не се споделят от въззивния съд доводите на въззивника за необоснованост и неправилност на решението на ЯРС поради безкритичното приемане на обосновките на вещото лице, дадени в заключението и в съдебно заседание. Вещото лице-електроинженер, е изготвило заключението по възложената му експертиза, след проучване на писмените доказателства по делото, събиране на информация от ответното дружество, проучване на нормативната уредба и специализирана техническа литература, като е дало ясни непротиворечиви и обосновани отговори на поставените от страните въпроси. Същото не е оспорено от страните по предвидения в ГПК ред и правилно е прието от съда като обективно и компетентно. В съдебно заседание, в съответствие с разпоредбата на чл.200, ал.2 от ГПК, при изслушването на вещото лице, същото е дало отговор на поставените от страните въпроси, като по този начин е внесло допълнителна конкретика и яснота в заключението си, като не са налице данни при изслушването на вещото лице то да е изнесло нови факти и обстоятелства по делото, с които ищецът да не е бил запознат, в какъвто смисъл се твърди от въззивника. При постановяване на решението по спора, ЯРС е

извършил преценка на всички събрани по делото доказателства по отделно и в съвкупност- писмени и гласни, вкл. и заключението на вещото лице по назначената експертиза, като е дал отговор на всички доводи и възражения, наведени от страните. Изложените във въззивната жалба доводи в по- голямата си част представляват такива, с които се оспорва заключението на вещото лице по назначената пред ЯРС СЕТЕ, но правото на страната да оспори заключението е преклудирано съгласно процесуалните правила, тъй като не е направено в съдебното заседание, в което вещото лице е изслушано. Освен това, с оглед доводите на въззивника в жалбата, ЯОС счита за необходимо да посочи, че приетото по делото заключение не почива на предположения, а на конкретно установени по делото факти, относими към предмета на делото, установени по предвидения в ПИКЕЕ ред. Въведеният по силата на закона обективен характер на отговорността на ищеца като потребител на ел. енергия, прави ирелевантно за предмета на спора установяването на сочените във въззивната жалба обстоятелства- по какъв начин е осъществено софтуерното въздействие върху СТИ, това въздействие без човешка намеса ли е или е в резултат на целенасочено поведение, какви са възможните причини за наличие на показания в трети нетърговски регистър.

Неоснователно се твърди от въззивника, че при липса на софтуерна проверка на СТИ не е възможно да бъде установено времето /датата/ на създаването на трети регистър. Както правилно е посочил и районния съд, съгласно константната и непротиворечива съдебна практика на ВКС, обективизирана в Решение № 150/26.06.2019 г. по гр. д. № 4160/2018 г. на III г.о. на ВКС, Решение № 60116 от 17.02.2022 г. по т.д. № 971/2020 г. т.к., II т.о. на ВКС, ВКС и др., когато електромерът е технически изправен и е налице отчитане на потребена електрическа енергия към невидим на дисплея скрит регистър, при отсъствие или отменена специална нормативна уредба /ПИКЕЕ/, потребителят на ел. енергия дължи на основание чл. 183 ЗЗД заплащане на реално доставеното количество ел. енергия, независимо че не може да се установи началния момент на софтуерното въздействие върху СТИ, като за релевантен момент следва да се приеме датата на монтиране на СТИ в съответния обект. В Решение № 118 от 18.09.2017 г. по т. д. № 961/2016 г. на II т.о. на ВКС е прието, че крайният снабдител не дължи да доказва виновно поведение на абоната при доказано неточно отчитане на електромера на клиента и извършеното преизчисляване на сметката му. Доставчикът се освобождава от задължението да докаже периода на неточното измерване и реално потребеното количество електроенергия, а в тежест на потребителя е при оспорване на установените по този ред данни, да ангажира доказателства за потребеното количество електроенергия с оглед намиращите се в обекта електроуреди и режима на използването им. Невъзможността да се установи началният момент на отчитане на доставената ел. енергия в невизуализирания регистър на СТИ, съгласно дадените разяснения в Решение № 85 от 27.06.2022 г. по гр. д. № 2528/2021 г., IV г. о. на ВКС, е нормативно преодоляна, като релевантният определен начален момент е датата на монтиране на СТИ в съответния обект. В случая по делото макар и да не е установен началния момент на софтуерното въздействие върху СТИ, чрез заключението на вещото лице, е установен началния момент, в който са

отчетени количествата ел. енергия в създадения трети невизуализиран регистър- 00:00 часа на 06.07.2022 г. при самоотчет на СТИ.

Като неоснователни се преценят доводите на въззивника, поддържани и пред първоинстанционния съд, че отчитането на електрическа енергия по невизуализирани регистри и начисляването въз основа на това на суми за плащане е в нарушение на Директива 2009/72/ЕО и конкретно - на чл. 1, б. "в", "з" и "и" от Приложение № 1 към нея, изискваща възможност за контрол от страна на потребителя относно използваното от него количество електрическа енергия- въз основа на избраните от него тарифи и на видимите регистри, по които те се отчитат. Съгласно практиката на ВКС, обективизирана в цитираното и от ЯРС Решение № 85 от 27.06.2022 г. по гр. д. № 2528/2021 г., IV г. о. на ВКС, в разпоредбата на чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ, с която е очертан предметът на регулиране на ПИКЕЕ, изрично е посочена и процесната хипотеза - регламентиране на реда и начините за преизчисляване на количеството електрическа енергия, за която има измерени показания в невизуализиран регистър на СТИ. Освен това, в тези случаи отчитането не е редовно такова, а при извършени проверка и специализирана метрологична експертиза, при които е установена (както и по настоящото дело) външна софтуерна намеса (нерегламентирано препрограмиране) в тарифната схема на електромера, поради което невъзможността за пряк визуален контрол е както за потребителя, така и за енергийното дружество при извършването на редовните месечни отчети. С оглед на това, неоснователно е позоваването на Директива 2009/72/ЕО и конкретно - на чл. 1, б. "в", "з" и "и" от Приложение № 1 към нея, съгласно които на потребителите следва да се осигури възможност да са надлежно информирани за действителното потребление на електроенергия и разходите достатъчно често, за да могат да регулират своето потребление. Тези норми от европейското законодателство очевидно са неприложими в случаи като настоящия, когато вследствие нерегламентирано външно въздействие върху СТИ то отчита използваното количество електрическа енергия в невизуализирани регистри (а не само във видимите такива, както е първоначално програмирано), при което прекият визуален редовен контрол е обективно невъзможен, а количеството преминала електроенергия може да бъде установено само при нарочна проверка и със специално техническо оборудване. Освен това, съгласно приетото заключение на вещото лице, в случая създадената трета тарифа е видима на дисплея на СТИ, а е „невидима“ само за ответника, доколкото не осъществява дистанционен отчет.

Не е налице и соченото от въззивника противоречие между разпоредбата на чл.55, ал.1 от ПИКЕЕ и Закона за защита на потребителите. Съгласно приетото в Решение № 47 ОТ 07.04.2022 г. по гр.д. № 2659/2021 г., г.к., III г.о. на ВКС, постановено по реда на чл.290 от ГПК, ПИКЕЕ е действащ и обнародван подзаконов нормативен акт, издаден от КЕВР– държавен регулаторен орган, при наличие на изрично уредена законова делегация за нормативно, а не за административно уреждане на отношенията и който има нееднократно действие и съдържа общи правила за поведение, приложими към индивидуално неопределен кръг субекти. Разпоредби на ПИКЕЕ не могат да бъдат счетени за неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143 ЗЗП, тъй като съгласно легалното определение в текста на чл. 143, ал. 1

ЗЗП неравноправна клауза е уговорка в договор, която е във вреда на потребител (вж. § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП), не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Както посочва ВКС в решението си, първият и най– съществен белег на такава уговорка е, че тя се съдържа в договор, т.е. в съглашение между две или повече лица, за да се създаде, уреди или унищожи една правна връзка между тях. Противното тълкуване би било в пряко нарушение на чл. 1а, чл. 2 и чл. 34, т. 3 ЗНА като императивни норми, определящи даден акт като нормативен с всички следващи от това последици и би довел до незачитане на нормативната същност на приложимите по спорното правоотношение разпоредби от ПИКЕЕ и тяхното правно действие и в разрез с основно начало на гражданския процес– принципа на законност, установен в чл. 5 ГПК.

С оглед на изложеното, предявеният отрицателен установителен иск е неоснователен.

Поради съвпадението на изводите на настоящата инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

Предвид изхода на делото и направеното от процесуалния представител на въззиваемата страна искане за разноски, на тази страна следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78, ал.8 от ГПК, вр. чл.25, ал.1 от Наредбата за изплащане на правната помощ, в минимален размер от 100.00 лв. с оглед фактическата и правна сложност на делото.

Мотивиран от горното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 410 от 25.09.2023 г. на Ямболския районен съд, постановено по гр.д. № 890/2023 г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА Н. В. И. с посочени по делото данни, **ДА ЗАПЛАТИ** на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, ЕИК 115552190, сумата от 100.00 лв. разноски пред въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

